

# Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 50.

Anden Session.

20de Møde.

Tirsdagen den 5te November.

(Forts.)

**David:** Der er en Bemærkning, som jeg ikke troer at burde tilbageholde, naar man betragter Sagen fra det fiskeale Standpunkt.

Det forekommer mig, at den ærede Finantsminister gjorde opmærksom paa, at det kunde ansees tjenligt for Staten, medens det maatte være aabenbart i Bøndestændens Interessé, at de Fæstere, som efter denne Lov, eller efter en Modification af denne Lov, fik Fæstestederne i Besiddelse som Eiendom, kunde gives Leilighed til at afdrage en Deel af Kjøbesummen, efter deres Leilighed, fordi det kunde convenere Staten Tid efter anden at komme i Besiddelse af de Summer, hvorpaa de af den udfædte Obligationer lode, medens denne Afbetaling, som sagt, kunde convenere Bønderne; men den ærede Finantsminister tilføiede, at der fra Sikkerhedens Side ikke kunde være Grund til at gjøre en saadan Fordring gjældende; thi, da man i ethvert Tilfælde maatte være enig om, at Fæsterne skulle have deres Eiendomme for en Priis, der var mindre end Stedets nuværende virkelige Værd i Handel og Wandel, saa kunde Staten ikke tabe Noget i Sikkerhed, eller ikke vove noget Stort ved at lade de hele Kjøbesummer blive indestaende. Jeg maa tilføie, at, hvor vigtig jeg end anseer denne Sags endelige Ordning at være, og hvor lidet tilbøielig jeg, efter den Maade, hvorpaa Finantsministeren er kommen den imøde, skulde være til at fremkomme med Noget, som kunde synes at være en bestemt Modstand mod dens endelige Afgjørelse nu, saa troer jeg dog ikke at burde undlade at gjøre opmærksom paa, at en Handel, hvis Kjøbesum først egentlig skal realiseres om 30 Aar, altid

er vovelig, naar der slet ikke skal afbetales Noget paa Kjøbesummen. Det nyiter ikke, at Kjøbesummen nu fastsættes til Mindre end Stedets nuværende virkelige Værdi. Vi have oplevet saa mange Forandringer og saa mange Omstiftninger i Priiserne paa Jord-eiendomme, at vi ei bør oversee, at den Sum, der nu kan synes at være endog vel betrygget, naar Sikkerhed haves i Eiendommen, om 30 Aar, ja om 20 eller 10 Aar kan være langt mindre sikker. Det kan derfor fra det fiskeale Standpunkt ikke betragtes anderledes end som en Hazardcontract, hvor Sælgeren underkaster sig alle uheldige Chancer, og overlader Kjøberen alle heldige, naar man siger til en Mand: du har kun at svare mig de samme Renter, som du nu betaler som Afgifter, og om 30 Aar, naar du og din Kone ere døde, saa skal der først blive Spørgsmaal om Afbetaling paa Kjøbesummen, thi da staaer det Arvingerne frit for, at gaae fra den Eiendom, paa hvilken der slet ikke er afbetalt Noget af Kjøbesummen, og de ville da overlade det til den forrige Sælger, som i dette Tilfælde er Staten, at tage Eiendommen tilbage, naar Handelen paa den Tid ikke forekommer dem at være fordeelagtig. Jeg kan derfor saa meget mindre troe, at den ærede Forslagsstiller har tilstøttet i dette Forslag at opstille en Regel for den private Godsbestidelses Overgang til Fæsterne, som det dog vilde være umuligt at paalægge de private Sælgere den samme Forpligtelse, som nu Staten skal gaae ind paa, og som den ærede Finantsminister ikke synes at have Noget imod, men som jeg, Sagen betragtet fra det fiskeale Standpunkt, paa ingen Maade kan finde tilstrækkeligt betryggende for Staten, saa meget mere, som her ikke blot er Tale om Jordegods eller om Bøndergods, men ogsaa om Leiesteder eller Huse. Jeg vil spørge om, naar man nu